

THEMAFICHE: BOEKEN

1 ACHTERGROND

Boeken bestaan hoofdzakelijk uit **papier**. Voor de productie hiervan worden **bomen** gekapt. Dat is een slechte zaak voor het klimaat. Bomen nemen namelijk koolstofdioxide (CO₂) op om te groeien, beschermen de bodem en zijn een thuis voor vele dieren. Wanneer ze gekapt worden, komt de opgenomen CO₂ weer vrij. Zo is **ontbossing** wereldwijd verantwoordelijk voor een vijfde van de totale **CO₂-uitstoot**. Die uitstoot ligt mee aan de basis van **de opwarming van de aarde**. De gevolgen voor het klimaat zijn vooral voelbaar in Afrika en Latijns-Amerika. Daar krijgen boeren bijvoorbeeld steeds meer te maken met **waterschaarste** (o.a. door extreme droogte of het smelten van gletsjers, bv. in de Andes).

Bomen zijn ook van groot belang voor de **luchtkwaliteit**. Ze geven **zuurstof** af en filteren **fijn stof**, afkomstig van allerlei uitlaatgassen. Dat fijn stof laten ze bij regenbuien naar de grond vloeien. Minder bomen houdt op die manier ook grotere risico's in voor onze eigen **gezondheid**.

Na het lezen, verdwijnen boeken vaak onder een laagje stof in de kast of worden ze weggegooid. Op die manier ontstaan jaarlijks miljoenen kilo's papierafval. Een deel daarvan wordt gerecycleerd. Maar boeken lenen zich uitstekend tot delen. Een van de oudste en best gekende deelinitiatieven is de **bibliotheek**. De bib helpt niet alleen om papier en afval te besparen. Het is ook een leuke snuister- en ontmoetingsplek. Boeken uitlenen via een bibliotheek, is bovendien een stuk **goedkoper** dan telkens nieuwe boeken aankopen.

Tot slot nog dit: de duurzaamheidsgedachte mag gerust wat verder gaan dan enkel de boeken. België is wereldwijd de tweede grootste consument van papier. Daar moeten we iets aan doen, niet? Het is dan ook belangrijk om stil te staan bij het gebruik van papier in het algemeen (afdrukken, cursusbladen, etc...). Is het echt nodig deze pagina's af te drukken en hoe drukken we af (tweezijdig)? En ook: gaan we dit afdrukken op **gewoon papier** of houden we rekening met het beheer van de bossen waar dit papier vandaan komt? Kopen we nieuw of **gerecycleerd papier**? De website www.labelinfo.be helpt je kiezen bij het aankopen van duurzaam papier.

2 ONDERZOEK & REFLECTIE

- Waarom lees ik?
- Waar haal ik mijn boeken?
- Wat doe ik met boeken die ik uitgelezen heb?
- Waar komt al dat papier in boeken vandaan?
- Bestaat er zoiets als goed en slecht papier?
- Wat kan ik doen om papierverspilling tegen te gaan?

3 ACTIES

Hoe gaan wij bewust met boeken om?

- **Uitstap naar de gemeentebibliotheek:** Kinderen leren zo de principes van het uitlenen kennen.
- **Schoolbibliotheek:** Richt een schoolbibliotheek (of klasbibliotheek) op. Vraag aan ouders om oude boeken in te leveren en richt een gezellige bib op waar kinderen in een rustige hoek kunnen lezen. Andere boeken die deel zijn van het lessenpakket en door alle leerlingen gelezen moeten worden, kunnen door de school aangekocht worden en de leerlingen kunnen die dan lenen.
- **Ruilbeurs:** Organiseer een boekenruilbeurs. Of ook leuk: strips ruilen!
- **Doorgeefboeken:** Een boek is uit en verdwijnt in de kast? Geef het door aan iemand anders! Het doorgeefboekensysteem zorgt ervoor dat een boek steeds aan iemand anders wordt doorgegeven. Schrijf je naam en (e-mail) adres achteraan in het boek om te zien waar het heen gereisd is. Op het einde van het schooljaar kan je zien welke boeken de langste reis gemaakt hebben. Een gelijkaardig idee is om een **weggeefkast** te voorzien. Of wat dacht je van een doorgeefschuif? Hier laat je een uitgelezen boek achter en mag je zelf een nieuw boek kiezen.
- **Oude boeken herstellen:** Boeken en ander schoolmateriaal slijten door veelvuldig gebruik. Organiseer een Repair Café om leerboeken en andere boeken te herstellen zodat ze nog een schooljaar kunnen dienst doen.
- **Voorleespeters en -meters:** Kinderen horen graag verhaaltjes en kunnen er veel uit leren. De jongsten kunnen vaak nog niet vlot genoeg lezen om deze verhalen zelf te ontdekken. Werken met voorleespeters en -meters heeft 2 voordelen: de peters en meters ontdekken dat zij vaardigheden bezitten die een meerwaarde bieden voor de school en ze leren omgaan met jongere leerlingen. De jongere kinderen krijgen een verhaal voorgelezen. Deze peters kunnen bv. ouders, grootouders of buurtbewoners zijn, maar ook leerlingen van de hoogste graad. Je kan er ook een heuse leesclub van maken: nadat een boek samen is (voor)gelezen, kan je het achteraf ook samen bespreken.

4 ACTIVITEITEN IN HET SCHOOLJAAR

- Jeugdboekenweek